

Ασκήσεις στη δομή και τους τρόπους ανάπτυξης παραγράφων

1. Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη και τον τρόπο ανάπτυξης των ακόλουθων παραγράφων.

Α. Με τον όρο εργασία ονομάζουμε τη σκόπιμη σωματική και πνευματική απασχόληση του ανθρώπου που αποβλέπει σε παραγωγικό σκοπό. Όλα τα καταναλωτικά αγαθά είναι προϊόντα της φύσεως και της εργασίας του ανθρώπου. Η εργασία ανάλογα με το πολιτιστικό επίπεδο και το κοινωνικό – οικονομικό σύστημα που επικρατεί έχει διάφορες μορφές. Στις πρωτόγονες κοινωνίες εργασία ήταν η άμεση εξεύρεση των απαραίτητων για τη διατήρηση στη ζωή, ενώ στην κλειστή οικονομία καθένας κάνει όλες τις εργασίες μόνος του ή με τη βοήθεια της οικογένειάς του. Ακόμα και σήμερα η αγροτική οικογένεια μπορεί να έχει αυτή τη μορφή.

Β. Πρώτα απ' όλα ας προσπαθήσουμε να περιγράψουμε συνοπτικά το Διαδίκτυο και ειδικότερα τον παγκόσμιο Ιστό (web) με μια αναλογία. Ας φανταστούμε τον κυβερνοχώρο ως μια τεράστια έκθεση. Ο κάθε «εκθέτης» δημιουργεί το δικό του περίπτερο (site) που καταχωρείται σε μία διεύθυνση (www.Address). Ο χρήστης του διαδικτύου, μέσα από τους τηλεπικοινωνιακούς διαδρόμους που δημιούργησε η σύζευξη τηλεφώνου-υπολογιστή, επισκέπτεται αυτήν την άυλη, διαρκή και παγκόσμια ψηφιακή έκθεση. Περνά από διάφορα sites, επικοινωνεί με τον «εκθέτη», και βεβαίως μπορεί να πάρει («κατεβάσει») πληροφοριακό υλικό. Αρκεί να έχει εξασφαλίσει την είσοδό του μέσω ενός προμηθευτή (provider) σύνδεσης στο διαδίκτυο.

Γ. Ο τόνος της φωνής του εκφωνητή ή του παρουσιαστή μπορεί να κάνει το ίδιο γεγονός να φαίνεται διαφορετικό. Για παράδειγμα, όταν η φωνή του είναι έντονη, γεμάτη ενθουσιασμό κα χαρά, έστω και αν μεγαλοποιεί ένα δευτερεύουσας σημασίας γεγονός, επηρεάζει τους ακροατές και τους μεταδίδει ανάλογα αισθήματα. Όταν ένα κοσμοϊστορικό γεγονός παρουσιάζεται με ανέκφραστο τόνο

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

και ύφος, με χαμηλούς τόνους, διαπιστώνεται ότι και η πλειονότητα των ακροατών θα υποβαθμίσει τη σημασία του. Η χροιά της φωνής του εκφωνητή, λοιπόν, λειτουργώντας ως σχόλιο στη μετάδοση της πληροφορίας, συμβάλλει στην ανάλογη από το κοινό αποτίμηση του γεγονότος.

Δ. Οι δύο γνωστικοί ψυχολόγοι, ο Πιαζέ και ο Μπρούνερ, έχουν πολλά κοινά σημεία σχετικά με τη γνωστική ανάπτυξη του παιδιού και με τον τρόπο που το άτομο αποκτά τη γνώση. Και οι δύο υιοθετούν την άποψη ότι η γνωστική ανάπτυξη του ατόμου πραγματώνεται σε επάλληλα εξελικτικά στάδια και ότι είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης των εγγενών βιολογικών δεδομένων και της κοινωνικής και πολιτιστικής εμπειρίας του κάθε ατόμου. Το παιδί, αξιοποιώντας αρχικά το αισθησιοκινητικό του εξοπλισμό, χειρίζεται τα πράγματα και αναπτύσσει βαθμιαία μορφές αφηρημένου και συμβολικού τρόπου μάθησης. Επίσης, κοινό σημείο και των δύο θεωρητικών θέσεων είναι η έμφαση που δίνεται στην ενεργητική δράση και στην επίλυση προβλημάτων του ατόμου κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Αυτό σημαίνει ότι η γνώση δεν αποθηκεύεται αλλά κατακτάται στο παιδί.

Ε. Η καταπάτηση των δικαιωμάτων του παιδιού συνιστά φαινόμενο με ανησυχητικές διαστάσεις στις μέρες μας. Στην εποχή μας, παρά τη θεσμική κατοχύρωση των δικαιωμάτων του παιδιού, παγκοσμίως αλλά και στις δυτικές κοινωνίες, εξακολουθούν να εμφανίζονται κρούσματα παραβίασής τους, όπως είναι, μεταξύ άλλων, η παιδική πορνεία, η επαιτεία, η εκμετάλλευση της εργασίας των ανηλίκων, η πώλησή τους από σύγχρονους δουλεμπόρους. Επίσης, πολλά παιδιά από τις ασθενέστερες κοινωνικές τάξεις, τους πρόσφυγες και τις μειονότητες, στερούνται το δικαίωμα της μόρφωσης. Είναι, εξάλλου, γνωστό πως ένας μεγάλος αριθμός παιδιών πεθαίνει από ασθένεια και ασιτία.

2. Να βρεθεί ο τρόπος ανάπτυξης των ακόλουθων παραγράφων.

Α) Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η τηλεργασία μπορεί να οριστεί ως η μορφή εργασίας που εκτελείται από ένα άτομο κυρίως ή σε ένα σημαντικό μέρος της, σε

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

τοποθεσίες εκτός του παραδοσιακού εργασιακού χώρου, για έναν εργοδότη ή πελάτη, και η οποία περιλαμβάνει τη χρήση των τηλεπικοινωνιών και προηγμένων τεχνολογιών πληροφόρησης ως ένα ουσιαστικό και κεντρικό χαρακτηριστικό της εργασίας. Οι δύο βασικοί τρόποι τηλεργασίας είναι είτε κάποιος να είναι υπάλληλος σε έναν εργοδότη είτε ελεύθερος επαγγελματίας. Στην πρώτη περίπτωση, ο εργαζόμενος είναι μόνιμα συνδεδεμένος με το δίκτυο των εργοδοτών, η εργασιακή του ζωή είναι πολύ περισσότερο ελεγχόμενη μέσω της τεχνολογίας και έχει πολύ λιγότερη ευελιξία ως προς τον τρόπο που θα οργανώσει τον εργάσιμο χρόνο του. Στη δεύτερη περίπτωση, ο εργαζόμενος είναι πολύ περισσότερο ελεύθερος να καθορίσει τον ρυθμό εργασίας του εκτελώντας την εργασία του στον προσωπικό του υπολογιστή και συνδεδεμένος μόνο, όταν είναι απαραίτητο, με το δίκτυο της επιχείρησης, το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί σε πολλά επαγγέλματα.

Β) Αξιοπρόσεκτες, επίσης, είναι και οι επιπτώσεις αυτής της νέας αίσθησης του χρόνου στην εκπαιδευτική διαδικασία. Παρατηρείται π.χ. δυσκολία συγκέντρωσης της προσοχής των παιδιών, όπως και υπερβολική κινητικότητα, αφού η καθημερινή ζωή δεν συμβαδίζει με τον ρυθμό της τηλεοπτικής εικόνας. Πολύ φυσικό είναι να θεωρείται ανιαρό το σχολικό μάθημα, όπως και ο διάλογος στην οικογένεια, που τώρα έχει αντιπάλους τα κανάλια με τα ελκυστικά τους προγράμματα. Ας μην παραλείψουμε και τις ταινίες του Σαββατόβραδου, οι οποίες έχουν στοιχίσει σε πλήθος παιδιών την απουσία από τον κυριακάτικο εκκλησιασμό ή από το οικογενειακό τραπέζι.

Γ) Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος του πρωινού καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας του μαθητή για τις εξετάσεις. Ένα πλήρες πρωινό αυξάνει τη διάθεση και την ενέργεια του παιδιού, για να ανταπεξέλθει στις δυσκολίες του διαβάσματος και των άλλων υποχρεώσεων τις ημέρας. Επιπλέον, μειώνει το αίσθημα τις πείνας κατά τις μεσημεριανές ώρες, γεγονός που αποτρέπει την υπερκατανάλωση φαγητού το μεσημέρι, κάτι που θα προκαλούσε υπνηλία και μείωση της απόδοσης του μαθητή.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Δ) Αποτέλεσμα της ανισοτιμίας ανάμεσα στον άντρα και τη γυναίκα είναι η σύγκρουση του αντρώγυνου, η οποία φέρνει την κρίση στο γάμο και τη δυσαρμονία στις προσωπικές σχέσεις των μελών της οικογένειας. Οι διαμάχες και οι ανταγωνισμοί που ακολουθούν αποξενώνουν τους συζύγους μεταξύ τους και διαμορφώνουν τα παιδιά τους σε αντικοινωνικά άτομα και ανήλικους επαναστάτες. Όταν η σχέση στην οικογένεια είναι ανταγωνιστική και όχι συνεργατική, ο στόχος είναι όχι η σύνθεση των αντίθετων απόψεων για τη συνοχή της οικογένειας, αλλά η επιβολή της μιας και μόνης άποψης και η προσπάθεια να υποκύψει ο άλλος.

Ε) Ο όρος «Εθελοντισμός» αναφέρεται γενικά στην ηθελημένη πράξη για κάποιο κοινωφελή σκοπό χωρίς υλικό ή άλλο αντάλλαγμα. Ως εκ τούτου, εθελοντής είναι ο πολίτης που προσφέρει ανιδιοτελώς χρόνο ή γνώση για χρήσιμες δράσεις προς όφελος άλλων, χωρίς να περιμένει αντάλλαγμα. Ετυμολογικά προέρχεται από το ρήμα «εθέλω», που σημαίνει θέλω πολύ.

Στ) Αυτή τη διαδικασία με την οποία ένα άτομο μαθαίνει και υιοθετεί τα σχήματα συμπεριφοράς και τους κανόνες που θεωρούνται κατάλληλοι για το κοινωνικό του περιβάλλον την ονομάζουμε κοινωνικοποίηση. Από την άποψη της κοινωνίας, η κοινωνικοποίηση είναι ένας τρόπος με τον οποίο μεταδίδεται η κουλτούρα και το άτομο προσαρμόζεται σ' έναν οργανωμένο τρόπο ζωής. Από την άποψη του ατόμου, η κοινωνικοποίηση είναι μια πραγματοποίηση των δυνατοτήτων του, ένας τρόπος που «ανθρωποποιεί» τον βιολογικό οργανισμό του και τον μεταμορφώνει σε ένα «εγώ» με μια αίσθηση ταυτότητας. Έτσι, η κοινωνικοποίηση καθορίζει τη συμπεριφορά του ατόμου, είναι ένα μέσο με το οποίο η κοινωνία ασκεί έλεγχο στο άτομο, αλλά αποτελεί και την απαραίτητη συνθήκη για την ανάπτυξη της ατομικότητας.

Ζ) Επιβάλλεται, φυσικά, η διάκριση μεταξύ πληροφοριών αναγκαίων αφενός για τη δημόσια λειτουργία (όπως στοιχεία για την ταυτότητα των πολιτών, για το εισόδημα και τις φορολογικές τους υποχρεώσεις ή για ορισμένες διασφαλίσεις στις συναλλαγές και για την αποτροπή μονοπωλιακών εκμεταλλεύσεων) και αφετέρου

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

πληροφοριών που αφορούν τα ατομικά δικαιώματα και τις πολιτικές ελευθερίες του πολίτη. Όσο για τη συγκέντρωση στοιχείων που επιβάλλουν λόγοι εθνικού και δημοκρατικού πολιτικού συμφέροντος, ο βαθμός και οι μέθοδοι ηλεκτρονικής επεξεργασίας των στοιχείων αυτών πρέπει να ορίζονται περιοριστικά με νόμο. Η παρακολούθηση της προσωπικής ζωής ή διαπροσωπικών επικοινωνιών, εφόσον αφορά εξακρίβωση στοιχείων για εγκληματική δραστηριότητα, είναι νοητή μόνο με δικαστικές αποφάσεις. Οι περιπτώσεις αυτές αποτελούν ακραίες εξαιρέσεις του βασικού κανόνα και οι σχετικές ενέργειες πρέπει να υπόκεινται σε αυστηρό έλεγχο.

Η) Η βία δεν είναι αποκλειστικό φαινόμενο της εποχής μας, όπως θέλουν να την παρουσιάσουν τα μέσα πληροφόρησης, οι ειδήμονες και οι πολιτικοί. Υπήρχε πάντα και με διάφορες μορφές, εκδηλώσεις και αιτιολογίες. Το κύριο στοιχείο της είναι η επιθετικότητα, που εξασφαλίζει στον άνθρωπο τη δύναμη για επιβίωση, ενώ σημαντικότερος φορέας της ήταν ανέκαθεν το κράτος, που στήριζε και στηρίζει την ύπαρξή του και στον φόβο και τον καταναγκασμό. Από την άλλη μεριά στο παρελθόν οι πράξεις βίας δεν γίνονταν ευρύτερα γνωστές, ενώ σήμερα, που υπάρχουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, μεταβιβάζονται ταχύτατα απ' άκρη σ' άκρη του πλανήτη πρώτα σαν είδηση και ύστερα σαν μίμηση· πολύ συχνά μάλιστα διογκώνονται, διαστρέφονται ή ακόμη εξιδανικεύονται χάρη στις τηλεοπτικές σειρές και τις ταινίες, με τις γνωστές επιπτώσεις, κυρίως στα παιδιά.

Θ) Η επίσημη βία γεννά την «ανεπίσημη» αντίδραση, γι' αυτό και επινοήθηκε η διάκριση ανάμεσα στη νόμιμη και στην παράνομη βία. Όπως υπάρχει ο φυσικός νόμος δράσης και αντίδρασης, έτσι και στην κοινωνία η επίσημη κρατική βία γεννά την ανεπίσημη αντιβία του πολίτη. Όταν παραβιάζεται ένα δικαίωμα του πολίτη από το κράτος, τότε ο πολίτης αντιστέκεται στη βία του κράτους. Η κρατική βία ονομάζεται νόμιμη, ενώ η αντιβία του πολίτη θεωρείται παράνομη. Η διάκριση της βίας σε νόμιμη και παράνομη εξυπηρετεί την ανάγκη του κράτους να επιβάλλει την έννομη τάξη. Πάντως κάθε μορφή βίας είναι ανεπιθύμητη, γιατί οδηγεί σε ένα φαύλο κύκλο.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

1) Η Ενωμένη Ευρώπη είναι μια πραγματικότητα και αυτό διαφαίνεται μέσα από την καθημερινή μας ζωή. Τα δικαιώματα που έχουμε ως Ευρωπαίοι πολίτες καθιστούν τη ζωή μας πιο εύκολη. Με τη χρήση του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος, την απλή επίδειξη ταυτότητας για να μεταβούμε σε μια άλλη χώρα, με τα μειωμένα δίδακτρα σπουδών που καταβάλλουμε, τα τόσα προγράμματα ανταλλαγής μαθητών στη σχολική ζωή (όπως π.χ. το πρόγραμμα Σωκράτης) συνειδητοποιούμε ότι η Ευρωπαϊκή οικογένεια είναι μια πραγματικότητα. Η Ευρώπη, λοιπόν, έπαψε να είναι όραμα και μετατρέπεται σε τρόπο ζωής.

3. Να αναπτύξετε την ακόλουθη θεματική περίοδο με τη μέθοδο της αιτιολόγησης.

Η εκμάθηση ξένων γλωσσών στις μέρες μας καθίσταται περισσότερο επιτακτική από ποτέ.